

Nro. 3.

**A FELS. R. CSASZARNAK ÉS A KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Kelt Bétsbon, Pénteken Januáriusnak 8 ik napján

BC1802-ik éfztendőben. Library Cluj

B é t s.

A Fényes Portánál lévő Cs. Kir. Internunciust
B. Herbertet, számos éfztendőktől fogva való
hasznos szolgálatjáért, valóságos titkos Tanácsos-
si méltóságra emelni méltóztatott Fels. Urunk.

Néhai Rádai Id. Gróf Ráday Gedeon, má-
sodik Korona örző, és Csasz. Kir. titkos Taná-
tsos Ő Excellentiája helyett Zsadányi és Török-
Szentmiklósi If. Almássy Pál Csasz. Kir. valóság-
os titkos Tanácsos Urat Ő Excellentiáját, Tek.
Arad Vármegyének Fő Ispánját, a' Fels. Magy.
Kir. Helytarto Tanácsnak Tanácsollát, és a'
Magyar Országí Commissariatusunak Directorját

C

tette Fels. Urunk második Magy. Korona örövé.

Az el múlt 1801 ik esztendőben, *Bécsnek* belső és külső városaiban, minden ispotályokkal és beteg házakkal egyetemben 15181 ember holt meg, úgymint, 4200 férfi = 3090 asszony izemély, 4111 férfi és 3780 leány gyermek. — Ezen meg holtak közt 43. 90 — 100, kettő 100; kettő 101; egy 102, végre kettő 106. esztendőt töltöttek el ebben az életben. — Az idegek' erőtlenségétől származott nyavalyában 934; gutta - ütésben 402; tüdő gyulladásban 496; bélek gyulladásában 238; tüdő rothadásban 1544; száraz nyavalyában 1506; convulsiókban, az az, a' tagoknk ölzve vonásában 1489; természetes himlőben 164; hydrophobiában, az az, dühött állattól való meg marásban 4; 's egyet b ismeretséltlen történetekben 30 ember múlt ki e' világból.

A' izületett és meg keresztteltett gyermekeknek száma 11429-re ment ebben az el múlt 1801-ik esztendőben, a' kik közt 5767 férfi, és 5662 leány gyermekek voltak; 395 izületett holtan. — Az ölzve párositattaknak 2756 párra ment a' száma.

Olasz Ország.

Bolognából Decemb. 15 ik napján 1801. Szárdinia Országának Statuffai arra kéri Királyokat, hogy azon sziget fő városában *Kagliáriba* meny nyen Ő Felsége lakni, de, a' mint láttzik, a' Nápolyi tsendes maganosságban való lakáft a' királyi fényes palotánál fellyebb betsüllí, 's nehezen fogja a' Szárdinai Statusoknak kívánóságokat bétellyesíteni. Nápoly városában, egyedül a' templomokban lehet ezen Felséget látni. — Az a' két gyalog regiment, a' melly *Hetruria* Országban fel állitódik, még most simts telyes számmal. *I. Lajos* Királynak nagy hajlandósága van a' jó könyvek olvasására.

Moylandból Decemb. 18 ik napján. A' Cisalpina Respublikának sorsa a' Lyoni Congressuson fog el végeztetödni. — A' Maylandi Kormányfzéknek kívánsága abban határozódik meg, hogy vagy *Bonaparte Josef*, vagy a' Fő Conzulkan valamelyik testvére tétetödjön a' Cisalpina Respublikának Conzulává.

Nagy Britannia

Hyberniából az a' kedvetlen hír ment Londonba, hogy az Admiral *Mitchell* körmánya alatt lévő flottán, a' *Bantry Bayban* sok matrózok pártot ütöttek, azért, mivel napnyugoti Indiába kellett volna nékik menni. Mihelyt ez a' szomorú hír Londonba érkezett, mingyárt a' következő napon, az Admiralitas mostani Fő igazgatójához Lord Vincenthez ment minifter *Addington*, a' vele való tanátskozásra, más nap három egész óráig való titkos tanáts tartatván, el végeztetett, hogy a' béketelendö matrózok hadi tanáts eleibe idéztessenek, 's másoknak tanúságokra példásan meg büntetödjenek.

Egy Londoni közönséges újság levél azt állattya, hogy a' *Bantry Bayban* lévő flottán támadt zenebona, tsak egy része volna annak a' békételenségnek, a' melly az egész Canalisban volt flottán uralkodik; hogy azért bosszonkodnak az azon lévő matrózok, hogy ök igen sokáig vesztettek volna a' Breffi Frantzia kikötő hely előtt, semmi préda nyeresre nem völnék alkalmaságok, és hogy ez a' történet siettette volna leg inkább Angliának Frantzia Respublikával lett meg békéllését. — A' ministerialis levelek külömbözöképen adják ezeket a' környüállásokat elő.

Azt az igen hires hajós kapitányt *Sidney Smithet*, a' ki a' Frantzia Tulóni flottát öszve

égette, a' ki a' Párisi fogságból tudálatos módon kiszabadult, és a' ki Egyiptomnak vissza vételében nagy eszköz volt, egy igen betses kardal és azon város polgári jussával tisztelte meg London városa. Azon oratio, mellyet a' város Kamerariussa ezen alkalmatossággal mondott, azért méltó a' közönséggé való tételre, mivel ezen tengeri hősnek nevezetes tetteit abból ki lehet tanulni.

„A' Londoni fő polgármesternek, Tanátsnak, és Közönségnek nevében nagy örömmel kívánom azon háladatosságot ki jelenteni, a' mellyel ők azon vitéz tetteiért tartoznak Kigyelmednek, a' mellyeket Síríában *St. Jean d'Acres* városának szerentsés óltalmazásában, a' General Bonaparte fő vezérlése alatt volt Frantziáknak meg tamadása ellen mutatott. — London városfa Kigyelmed eránt való háladatosságának tanúbizonyságául, szerentsém vagyok Kigyelmednek ezen kardot által adni. A' Kigyelmed hőrosi tetteinek magasztalására nemhogy nékem, de a' leg ekesen szóllóbb Oratorainknak sem volna elegendő tehetségek; de még is lehetetlen azon való örömet ki nem nyilatkoztatni, a' melly a' Kigyelmed által nyert nemzeti dítsőffégen bennem tániadt, kíváltképen való módon azért, hogy kigyelmed egy marokni Anglus katonasággal azt a' férfiat, a' ki időnkbéli *N. Sándornak* méltán nevezethetik, és a' ki győzhetetlen seregével vala körül vétette, Kigyelmed vissza verte, az ellenségnek napkeleti Indiai örökségeinkre ásetozo fel tett zéllját, maga bátor tettei által semmivé tette; a' Fényes Porta Asiai hatalmának, és Európai Császári tronussának fel fordítását meg akadályoztatta, és utat készített azon békelességre, melly hogy e' világ tartó tsendefsége nek fenn tartására, és a' nemzetek költsönös szeretetének, 's egyélségének meg erősítésére hasznos eszköz lehessen,

szívesen kívánnjuk: — Minden hazánk barátainak örömökre lehet az, hogy a' Kigyelmed hérosi tettei egy olyan környéken történtek meg, a' hol hajdan csudállatos vitézséget vitt egy Anglus Király végbe s. a. t.

Sok Angliai tehetős ifjú kért paszusz levelet a' Frantzia Országba való menetelre, de nem mindennek adatik, azért, mivel ha mindennek szabad volna oda menni, sok pénz tsúszna Angliából a' Frantziákhoz által, ezt pedig a' kormányszék nem akarja — Azoknak a' Frantziáknak táplátatásokért, a' kik néhány esztendőől fogva Angliában voltak hadi fogságba, és a' kikre tett költség két millió és 800000 font sterlingre tetetődik, a' Tabagói szigetet kívánta a' Londoni kormányszék; de erre a' Frantzia Kormányszék állani nem akart, hanem arra ajánlotta magát, hogy azon summából 500000 f. sterlinget fog esztendőnként le fizetni. — Hogy az Angliai selyem fábrikák annál inkább virágozhatnak, minden nap, újabb 's újabb selyem materiából tsinált köntösbe öltözik a' királyné. — Minthogy még most is drága és szük Angliában a' gabona és eleség, újobban hat holnappal hosszabítatott meg az eleség Angliába való szabados bé vitelének ideje.

A' mint a' tudós világ előtt tudva vagyon, Nápoly Ország két tűzokádó hegyeinek, úgymint az *Etnának* és a' *Vezuviusnak* historiáját, az ott 30 esztendőig Anglus követséget viselt, és azon két hegyet 63 szór vizsgálóra vett hires historiografus *Sir William Hamilton* írta meg legfundamentomosabban. Ennek kedves felesége a' szép *Lady Emma Hamilton*, kinek a' leg szebb Bécsi dáma is bámulva szemlélték a' szépségét, és természetes elevenséget, sok Londoni fő házaknál nagy kedveltséget nyert, a' pentomini játékokban való nagy kélzséggel, a' mellyekben

abrázatjának különkülönb formába való vételét, szemei járását, kezeinek, lábainak mozgását álmélkodással szemlélik barátné társai, s. a. t.

Frantzia Respublika.

A' Sz. Pápának azon *breveje*, avagy parantsolatja, a' melyet a' Párisi Fő Kormányfőnél lévő Római követ Cardinál *Cavrara* a' Belgiomi Generális Vicariusokhoz küldött, a' 21. dik Decemb. *Brüsszeli* tudósítások szerént azon reggel érkezett a' Mechelni Érsekhez, Kardnal *Frankenberghez* is, a' ki még most is a' Rénus jobb partján tartózkodik. — Ebben a' Brevében elsőben is azoknak a' papoknak jelenti ki a' Sz. Papa a' velek való meg elégedését, a' kik a' revoliúciónak veszedelmes ideje alatt, készebbek voltak akár-melly vizontagságot szenvedni, mint valamit olylyat mive ni, a' mely az ő lelki ismereteknek terhére lett volna; annakutánna, azok eránt való szomorúságát nyilatkoztattya ki, a' kik a' polgári hitet le tenni nem akarták, és a' szükségtelen buzgóságból, a' hívőknek botránkozására, és a' Cath. isteni tisztelethek kárára, a' meg eskütt papokat, hittől el szakadtaknak, eretnekeknek, és az anyafzentegyház kebeléből ki rekesztetteknek nevezték. — Továbbá azt adja a' Belgiomi Papságnak tudokra, hogy néhai VI. Pius Pápa uralkodása alatt, semmi vizsgálódás alá nem vetettek a' polgári hitet le tett Frantzia papok; következképen sem hittől szakadtaknak, sem eretnekeknek, sem az A. Sz. Egyház kebeléből ki rekesztetteknek nem tartattak, sem egyhazi hivatalyoknak gyakorlasától meg nem tiltattak. — Végtere minden papokat a' felebaráti szeretetre, egymás el türésére, és az egymással való jó egyeffégre inti és serkengeti ezen levelében a' Szent Attya.

Párisból Decemb. 22-ik napján 1801. A' belsõ dolgokra ügyelõ Fr. minifter minden Ofztályokhoz parantsolatot küldött az eránt, hogy a' szükölködõ szegények tapláltatásokra nézve újabb, 's hasznosabb intézeteket tegyenek, és Hamburg városa intézetjeit tegyék magok eleibe formául, a' hol minden polgárok három rendre ofztattak fel, tudniillik 1) A' tehetõseknek rendire, a' kik a' szegények tapláltatására adakoznak — 2) A' szegényekre, a' kikre gondot viselni kellek — 3) Azokra, a' kik segedelem nélkül ugyan nem szükölködnek, de semmit sem is adakozhatnak. — Az olyan embereknek adni alamisnát, a' kik dolgozhatnak, igen káros, és a' tunyaságot 's henyélést öregbiti. — A' szegényeknek valóságos szükségeiket meg esmérni, szoros és bajos vizsgálódást kíván. — Azoknak, a' kik dolgozhatnak, dolgot kell adni, tehát minden szegények institutumához egy munkálodó házat kell ragasztani.

Párisból Decemb. 22-ikén 1801. Néhány nappal ennekelõtte, egy fontos könyvetskét tett polgár *Ramel* volt finansialis minifter közönséggel, mellyben a' Fr. financiának 1787, 1800, és 1801 esztendõkbéli állapotja rajzoltatik le. — Az aszignáták, *úgymond az Ird*, azért találtattak fel, hogy a' közönséges jövedelem héjánosságát ki pótolják, hogy az el töröltetett papi renden lévõket abból fizessék, 's a' háborút is avval folytatassák. — Eleinte tsak 400 millio liverre való assignatát készítettek, mellyeknek a' Coassituált Gyűllés kormánya alatt, 2700 millióra, az azután következett Nemzeti Gyűllés alatt pedig 9000 millióra nevededett azoknak a' számok. De, mivel azoknak betsek lassan lassan alíbb szállott, egy különös kormányozó Commissió rendeltetett ki, mellynek vigyázatja alatt 800 személy dolgozott rajta, még pedig olly buzgósággal, hogy

45000 millió assignata jött egymás után e' világra. — Ez a' számlálhatatlan papiros pénz szükség volt azon 14. ármádiának tartására, a' melyek a' hazát védelmezték. E' mellett a' revolutionnak e' ömenstelesítésére is hasznos eszköz volt az assignata, mivel evvel fizetődtek a' nemzetgyűlésnek tagjai, minden szabadon mehetett a' Párisi teatrumokba, és valamint conek, úgy a' több városoknak lakosi is ilyen pénz némével gyámolítottak. — Minekutánna ezeknek semmi betsek nem volt volna, kéntelen volt a' Kormányfő az erőszakos költsönözéshez és a' Maximumhoz nyúlni, a' mellyek egészen öfzve rontották a' tulajdonosság jussait, a' mellynek rettenő is lett a' következése, tudniillik az éhelhalás! Végtére a' Fr. financiának jelenvaló boldog állapotját fefti le polgár *Ramel*, és Bonaparte Fő Conzulknak közöni, hogy a' Fr. nemzetnek előbbi hitele ismét helyre állott.

Párisból Decemb. 23 ik napján 1801. Hónap után indul el a' belső dolgokra ügyelő minifter *Lyonba*, a' külső dolgokra ügyelő minifter is fogja őtet követni. — A' Fő Conzulknak leg ifjabb testvére *Bonaparte Jeromos*, a' Brefti flottán a' Sz. Domokos szigetébe utazott. — *Bonaparte Lucian*, a' kire azért neheztelt volt a' Fő Conzul, hogy a' *Madritti* udvarral a' Lizbonai udvarnak dolgát jobb móddal el nem intézte, engesztelő levelet küldött a' bátyyához, de minémű következéffel, még most nem tudatik.

Bonaparte Egyiptomi expeditiójáról, illetén anekdotát beszélnek az onnan vissza jött Frantzia katonák — A' pyramisok mellett történt első tsatában, a' Frantzia seregek szerentséje, az ellenségnek számos lovassága miatt, hanyatlaní kezdvén, illy biztató szókkal bátorította azokat a' fő vezér: A' *Lódi*, *Arcola* és *Rivolitsatákban*, maga az ellenség volt a' ti dicsőségteknek tanúja

itten pedig (újával mutatván a' pyramisokra) 3000 ezrtendők néznek reátok. Erre meg bátorodván a' katonaság, az ellenséggen diadalmat vett.

Azon Belgiomi papok között, a' kik néhány ezte: dövel ennekelötte Guyannéba küldettek számkivetésbe, az eddig életben meg maradtak, egy Amériikai hajon vissza fognak hazájokba vitetni.

Az *Amiensi* Congressusban minden nap conferentiát tartanak az ott lévő meg hatalmazott Angus es Frantzia követ miniszterek. A' Cs. K. az Orosz Császári, Prussziai és Helvétziai követek is oda váratnak.

Batava Respublika.

Hágából Dec. 19 ikén 1801. A' tengeri dolgokra ügyelő tanát nak polgár *Aeneae* tétetődött egyik tagjává, minekutánna Admiral *Kinsbergen*, a' ki továbbá is tsendes maganolságban élni kíván, azon hivatalt fel nem válalta volna. — Ez a' polgár *Aeneae*, 1787 ik ezrtendőben a' revolutió előtt a' kereskedés- és tengeri hajókázásbéli tudományoknak tanítója volt Amsterdamban.

Tegnap azt projectalta a' Directorium a' törvénytévő Tanátsnak, hogy a' gabonának, és másfele eleségeknek idegen földekre való ki vitetése tilalmazva maradjon még egy darab ideig. — Azoknak a' tenger mellett lévő töltéseknek meg jobbitásokra, a' mellyek a' múlt Novemberi szelek és elsözések által megrontattak, 40000 forintot rendelt a' törvénytévő Tanáts.

Lejdából, Decemb. 18-ikén. E' folyó hólnapnak 16-ik napján, a' Hollandiai flottának három osztályai indultak el napkeleti és napnyugoti örökségeinkbe.

Német Ország.

Hamburg városának bölts, minden bal ve-
lekedésektől üres, és tudományt 's hasznos mester-
ségeket szerető Előjárói, valamint az alattok va-
lóknak, úgy az emberi nemzetnek boldogságok-
ra tzelző intézetjeiknek eleitől fogva sok próbáit
adták. Leg közelébb, a' mint az onnan jött 22 ik
Decembéri közönségeslevelekből olvassuk, egy o'y
Új Institutomot állítottak fel, a' melly a' literatú-
rának és hasznos mesterségeknek nagy előmenet-
telésitére fog szolgálni jövendőben. Ennek az
új Institutumnak *Museum* a' neve, mellynek a'
két *Campe* testvér atyafiak az alkotói, még pedig
olly szép planum szerént, hogy lehetetlen an-
nak közönséges kedvességét nem találni; mivel
nem tsak a' Hamburgi Publicumra, hanem a' több
Európai Statusokra nézve is használatos. Ebben
az Institutumban minden nevezetes Német, Fran-
tzia 's Anglus Zsurnálokat, és új könyveket fel-
lehet találni; e' mellett olly intézetek tétetődtek,
hogy minden Német Országi és külföldi mesterek
magok új talalmányaikat Hamburgba küldhetik,
a' mellyeket ottan a' Museumban közönségesen lát-
hatni lehet, és a' találó mesternek hasznára az
azokhoz értők és kedvellők közt esmértesekké té-
tetődnek — A' Hamburgba küldetendő próbák
mindenkor a' feltalálónak tulajdonai lesznek, és
vagy az általa meg határozandó árron el fognak
adatni, vagy úgy bánnak azokkal, a' miképen
nékie tetzeni fog.

A' *Karlsruhei* herczegi udvarnál lévő Fran-
tzia követ egy irátt küldött Studtgardiába által,
melly által a' Fr. Kormányzék képében erőssen
sügeti, hogy azok z' szerentsétlen Würtenbergi
lakosok, a' kik politica vélekedéseikre nézve a'
Frantzia háború alatt tömlötzőkre hányattak, és
még most is azokban kínlódnak, szabadon be-
gáttassanak.

Saxoniából December 20-dikén. Az Angliai manufacturáknak hozzánk való béhordások igen nagy károokra van fábrikaiunknak. Pofztó tfinálókink nem dolgozhatnak úgy, mint ennekelötte, mivel minden jó gyapjút fel szedtek 's hazájokba takarítottak az Anglusok. — Reményük, hogy a közönséges békefélig után mireánk is jobb idő fog fel derülni, a' mennyiben az egész világon szabados kereskedést nyervén az Anglusok, nem léfzen arra szükfégek, hogy kenyerünköt bennünket meg fofszanak.

Egy *Sörgel* nevü, és hafznos munkáiról a' tudós világ előtt eléggé esméretes Saxoniai Tudos, nem régiben egy fontos irást adott ki, mellyben elle-ne mondhatatlanul meg mutattya azt, hogy ha az Anglusoknak továbbá is szabad leszen a' magok manufacturáikat azon Val. Fejedelemségbe bé hordani, 's ebből a' pénzt ki vinni, mind Német Országának közönségessen, mind különöffen Saxoniának el enyélfzik a' bóldogfága, holott femmi idegen manufacturákat Angliába bé vinni meg nem engedtetik.

A' Pruffzia Királyi Armadiánál, minden tífzt a' maga rangja szerént emeltetett fellyebb való tífztségekre, és egyik soha sem, vagy igen igen ritkán tétetödött a' másiknak eleibe, 's e' szerént, minden tífzt bizváft el mondhatta azt magáról, hogy ha ő meg él, és a' maga köteleffégét végbe vífai, Feldmarsal is leszen belöle. — Ennekután-na, a' mint mostanában a' Felső Pruffziai Király a' maga armadiájánál közönségessé tétette, minden ifju tífzt, ha hadi talentomainak elegendő próbait mutattya, renden kívül is avancirozni fog.

Sok apróbb Imperialis városok attól tartanak, hogy azok is a' Compensatió alá fognak vettetni, ellenben' mások avval biztattyák magokat, hogy a' Lüneviller békefégnek fundamento-

mos trikkelyei szerént, egyedül a' *sæcularisatio* által fognának a' meg károsítatott örökös fejedelmek ki élegítettni.

Orosz Birodalom.

Azon minerákból való gyűjteményeket, a' mellyeket, 5 esztendővel ennekeelőtte *Forster* úr Londonból Petersburgba az el adás végett vitt, de II. Katalinnak történt halála miatt azokat el nem adhatta, most 60000 rubelen vette meg *I. Sándor Császár*, a' bányász mesterséget tanuló ifjúságnak azoknak esméretekben való oktatása végett.

A' Pétersburgi tudós Társaság majdan birtokában fog annak a' hűz lábnyom hosszúságú tükkör-telescopiumnak lenni, mellyet Angliának leg híresebb ég vizsgálója *Herschel* Úr, rész szerént maga kezével csinált, rész szerént, maga személyes igazgatása alatt másokkal készitett. Ezt a' megbetsülhetetlen ajándékot három egymás után következett uralkodóknak köszönheti azon tudós Társaság, úgymint *II. Katalinnak*, *I. Pálnak*, és *I. Sándornak*. Annak egész tökéletességre való vitele végett 14000 rubelt ajándékozott a' most uralkodó Orosz Császár azon tudós Társaságnak, e' pedig olly véggel küldi azt Angliába vissza, hogy annak el kezdője *Herschel* úr vitesse azt maga szeméi előtt tökéletességre, mellyet egész készséggel magára is válalt ez a' híres ég vizsgáló.

Moskauból, Novemb. 19 ik napján. Azok a' fok külföldi személyek, a' kik *I. Sándor Császár* koronáztatásának innepén jelenváltak, 's egyszersmind városunknak ritkaságait is meg szemlélték, álmélkodással szólnak az ide való árva gyermekek házáról, az abban uralkodó tfinoságról, és jó rendtartásról, a' minthogy a' közönséges

nevelő institutumokra nézve egy Európai Országot sem lehet az Orosz Birodalommal öltözve hasonlítani. — Melly nagy meg elégedéssel viseltessen Ő Cs. Felsége ennek azon tökéletességéért, a' mellyekre ezen Institutum az özvegy Császárné vezérlése alatt emeltetett, elegendőképen bizonyította a' következő levél, mellyet *I. Sándor Császár*, a' múlt October 22 ik napján Feltételes édes Anyjának küldött:

Miathogy az árvák házat, annak különbözőféle intézeteivel egyetemben szemlélni, tulajdon magamnak volt szerezni: azért is szoros kötelességemnek esmérem, azon jó rendért, és különös gondosságért, a' mellyel az igazgatódik, legérzékenyebb haladatoságomat Felségednek ki jelenteni. — Arra kérem Császári Felségedet, hogy méltóztasson azoknak a' személyeknek, a' kit Felséged vezérlése után azon árva háznak különbözőféle részeit igazgatják, az ide zárt dolgokat, az én leg tökéletesebb haladatoságomnak jelölésül nekik tulajdon kezeivel által adni. — *Felségednek hív és engedelmes fia Sándor.*

Elegyes Dolgok.

Egy *Hammer* nevezetű tanult, és a' napkeleti nyelvekben igen jártos-kertes tudós ifjú ember, a' ki a' Bécsi Császári Kir. udvar költségén Egyiptomba küldetett, egy Arabs nyelven írt manuscriptumot, vagy írott könyvet talált ottan, a' mellyből a' régi hieroglyphica írás mesterfégének kultsát ki lehet tanulni. Ezen talalmány nagy reménységet nyújtott a' nevezett Tudósnak arra, hogy ő annak segítségével által, az Egyiptomi piramisokon, obeliscusokon, és több régiségeken lévő írásokat bizonyosan meg fogja magyarázhatni. Hogyha a' közönséges újlág leveleknek ezen jelentések hitelt érdemel, sok olly régi dol-

ok fognak világoftágra jönni, a' mellyek a' hieroglyphica irásoknak értése nélkül örök homálya maradnának.

A' Konftantzinápolyi könyvnyomtató műhelyben, a' mellyet az oda való Görög Patriárka *Nephites* két eftendövel ennekötte *Selim* Császár engedelméből fel állított, egy olly Szótár nyomtatódik most három kötetben in folio, a' melyben minden Török, Görög, Deák, Frantzia és Persiai szókat fel lehet találni. Az említett Patriárka fő gondviselése alatt, két könyvnyomtató sajtók vagynak most ottan, mellyekben Görög könyveknél egyebet nyomtatni nem szabad.

Neuwied környékén, egy régi Római városnak omladványai találtattak fel a' föld alatt, egy várral egyetemben, mellynek szélessége 632, hosszúsága 840 lépés, öt lépés vastagságú kö kerítéssel, tornyokkal, bátyakkal, sok régi melly képekkel és régi pénzekkel. A' *Neuwidi* herczeg affzony minden ottan találtató nevezetes dolgokból egy ritkaság gyűjteményt vagy kabinetumot szándékozik fel állítani. — *Ketség kívül a' föld indulás temette azon várost a' föld alá.*

Hogy a' meg szokott bünt, a' leg jobb intezetek által is egyszeriben ki irtani nem lehet, sok példák mutatták. A' múlt poszta napon költ kurirunkban említék, hogy azt a' gyilkost, a' ki a' Portugallus minifternek inasát Lizbonában megölte, minden tzeremonia nélkül fel akasztatta, a' most uralkodó Brazíliai herczeg. Még is mindazáltal mingyárt a' következett napon ugyan ott két gyilkosság történt, mellyből illy következést húznak ki, hogy eddig minden eftendöben három, főt négyfáz gyilkosságok is törtentek illyenek eftendönként.

A' Londoni Alsó Parlamentumnak egyik tagja *Dent* Úr azt szándékozik az első parlamentalis gyűlésben fel adni, hogy az Angliai népnek

leg kedvezőbb mulatsága, a' bikáknak egymással való küzködések, mint kegyetlenségre ösztönözö, és nemhogy keresztényhez, de pogányhoz sem illendö játék neme örökre tilalmaztasson meg. — Ellenben Ex minifter *Windham*, a' kia' Parlamentum minapi gyűlésében a' Frantzia Respublikával szerzett áldott békeességét olly igen elenzette, ennek a' barbarus mulatságnak is nagy patronusa, azt állitván, hogy az által vitézi érzékenységek öntetnek a' nemzetbe.

Néhai Feldmarsal *Lascyrol*, a' többi közt illy anekdóta beszéltetik: Néhány esztendőekkel ennek-előtte hajai nagyon kezdvén ritkúlui, *Moxe* nevü kedves komornyikja így szóllott: *En azt meg érem, hogy Excellentziád is parokát fog még a' fején viselni*, mellyre a' néhai Feldmarsal így izóllott: *En pedig 100 aranyban fogadni merek, hogy soha senki se lát az én fejemen parokát.* Azonban súlyos nyavalyába esvén néhány esztendőekkel; fejének gyengeléje miatt az Orvosoknak tanácslásokból, parokát viselni kéntelen völt. — Halála után, illyen foglalatú billet találtatott testamentumában; *Az én Komornyikomnak Morénak, a' nékie testalt summán és pension kívül, mingyárt ezen testamentomnak felnyitása után fizettessenek ki azon 100 aranyak, a' mellyeket ő töllem el nyert.*

A' Schwarzburg-Sondershauzeni herczegnének minap egy hertzeg fiat születvén, minden tanatsoffait, udvari tisztjeit és föbb hivatalokat viselő embereit kereszt komáknak hivatta az uralkodó herczeg, azt adván ezen telekedetének okául, hogy minden uralkodónak szoros egyességben kell a' maga alatta valóival lenni, melly mennél idejében kezdödik, annál állandóbb leszen.

Magyar Ország.

Pápról 2 dik Január. 1802. Már itt is jó ide-

je, hogy a' tehén himlő öltást szerentséssen folyamatra vette kedves Doctorunk, Zsóldos János Ur. Leg első szerentsés próbáit is T. Prof. Márton Ur leánykáiin tette és Prof. Látzay Ur fiatskáiin, a' kik belőle szerentséssen ki épülvén, egyebek is mer tek magokat reá szálni. — Adott légyen még emlékezete is annak, a' ki ezen hasznos és ártatlan találmányt, a' különben is elég nyomorúság közt sinlődő emberi enyhítésére fel találta! Vegyenek háládatos köszönetet nemzetüktől is ennek első hírdetői, és bé hozói, a' Magy. Kurirnak Erd. Írói, és fokáig éllyenek, szíveslen kívánnyák minden okos szülék!

Harmadszori Hiradds.

Minthogy én alól meg nevezett, minden még most is birtokaimban lévő Magyar Országí jószágaimat, vér szerént közelébb való atyámfiainak, Özvegy Gróf Károlyiné született Baró Harucker Joséfa Afzszonynak, és a' Stockhammer Grófi Familiának minden jussaimmal egygyütt által adni jónak találtam, és ez eránt ő véllek meg is égvgyeztem: chez képpeft a' kiknek valamelly praetensiójok vólna ez eránt, Báró Bolza P. ter General e Major Urhoz folyamadjanak. — Költ Bétsben DéceMBER' 22. dikén 1801.

Özvegy Gróf Siskoviczné,
született Baró Harucker Borbára:

* •

A' mai ujság, mellett a' Mezei Gazdaság' 2. dik Tsomójának C. árkussát, az ehez való eleven színnel festett táblával együtt küldjük Erd. Olvasóinknak.

D. D. S.